

definisjoner

3 ting

tolkninger

PERIODER

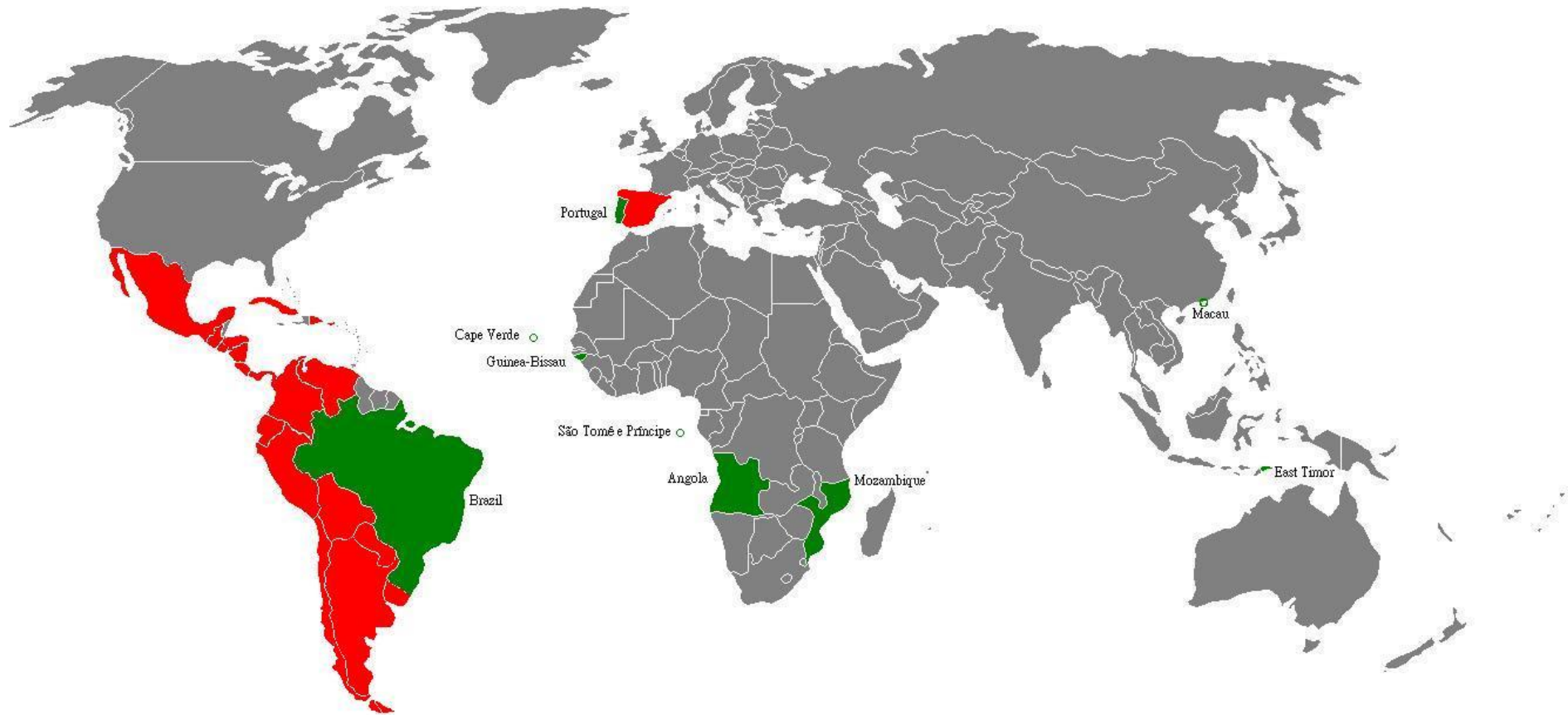
Latin-Amerika i HIS1330MET våren 2011

- Forelesning 1. Kolonitid og de nye republikkene (1492-ca 1870)
 - Definisjon, områder, stater
 - Periodisering (før-kolumbiansk tid, kolonitiden, uavhengige/nasjonale/republikanske per)
 - Historiesyn (bl.a. Fuglestad vs Skidmore/Smith vs Ward)
 - Kolonitiden 1492-1810
 - Uavhengighetskrigene (1810-1830)
 - Tiårene etter uavhengigheten (1830-1870): caudillos, økonomi og modeller
- Forelesning 2. Problematisk utvikling (1870-i dag)
 - Wards skoler (se s. 10-17 i Ward)
 - Veksten etter 1870: Nye vs gamle områder, sammenheng med den 2. industrielle revolusjon, sosiale, politiske og kulturelle utviklingstrekk
 - 1930- 1960: ISI og politiske strømninger (populisme), og USA's endrede rolle
 - 1960-1980: Cubansk revolusjon og kald krig, militære diktaturer/ byråkratisk-administrative regimer og statsledet industrialisering
 - 1980-2010: Gjeldskrise, demokratiske overganger, omstruktureringer og ny-liberalisme, etnisk renessanse og grasrotorganisering, venstrebølgen etter 2000

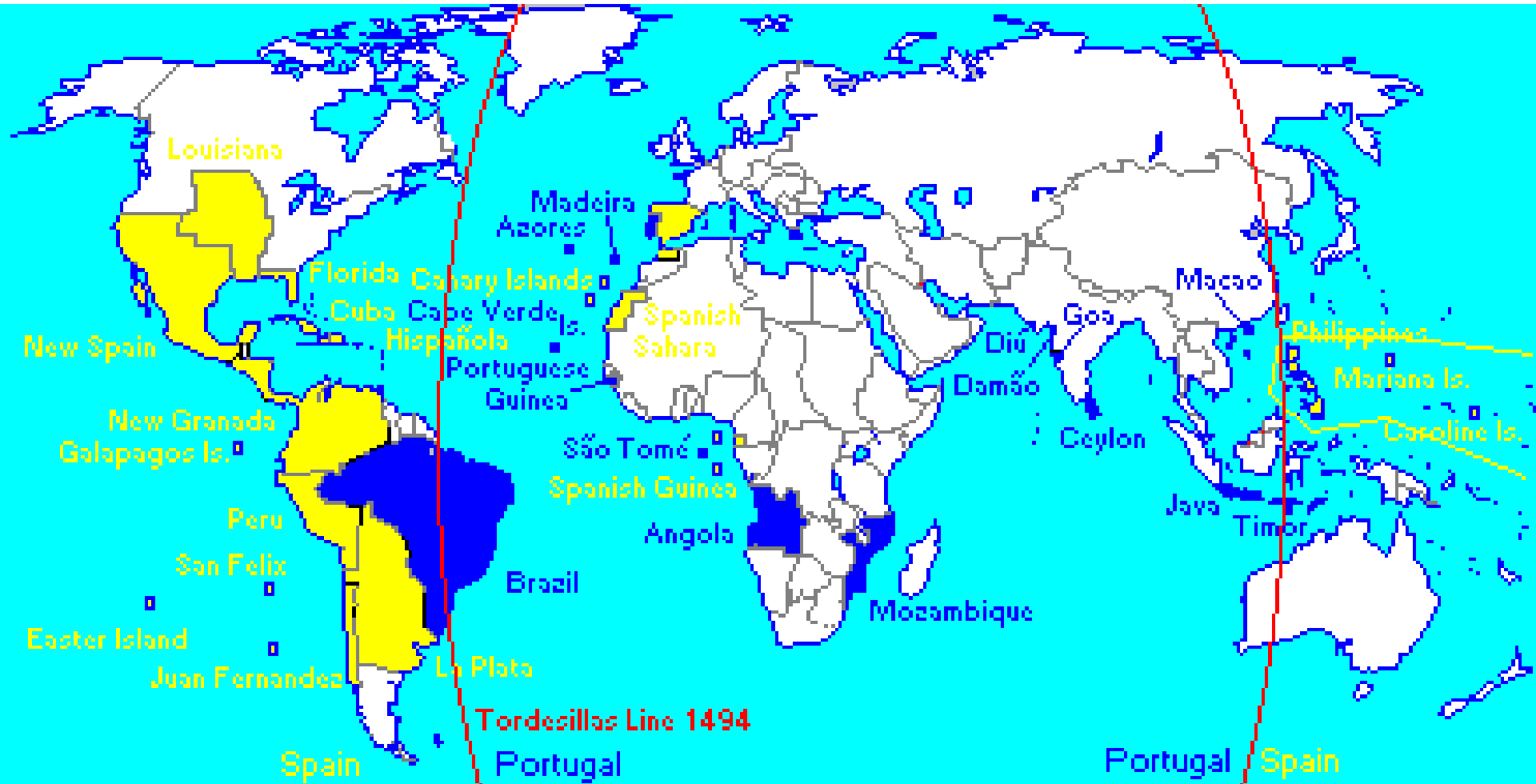
Definisjon, område, stater

- Latin-Amerika ikke vanlig begrep før siste halvdel av 1800-tallet (bakgrunn)
- Språk, historisk erfaring, "kulturområde" (?), fellesskap med det latinske Europa?
- Defineres enten som de områdene der latinske språk er offisielle (med noen unntak) eller som de områdene som har vært under spansk og portugisisk styre (men ikke fransk?)
- I disse Latin-Amerika bor det i dag om lag 530 millioner mennesker på 20 millioner kvadratkilometer i 20 republikker. (EU: 27 medlemsland, 501 millioner innbyggere på ca 4,3 mill. km²)

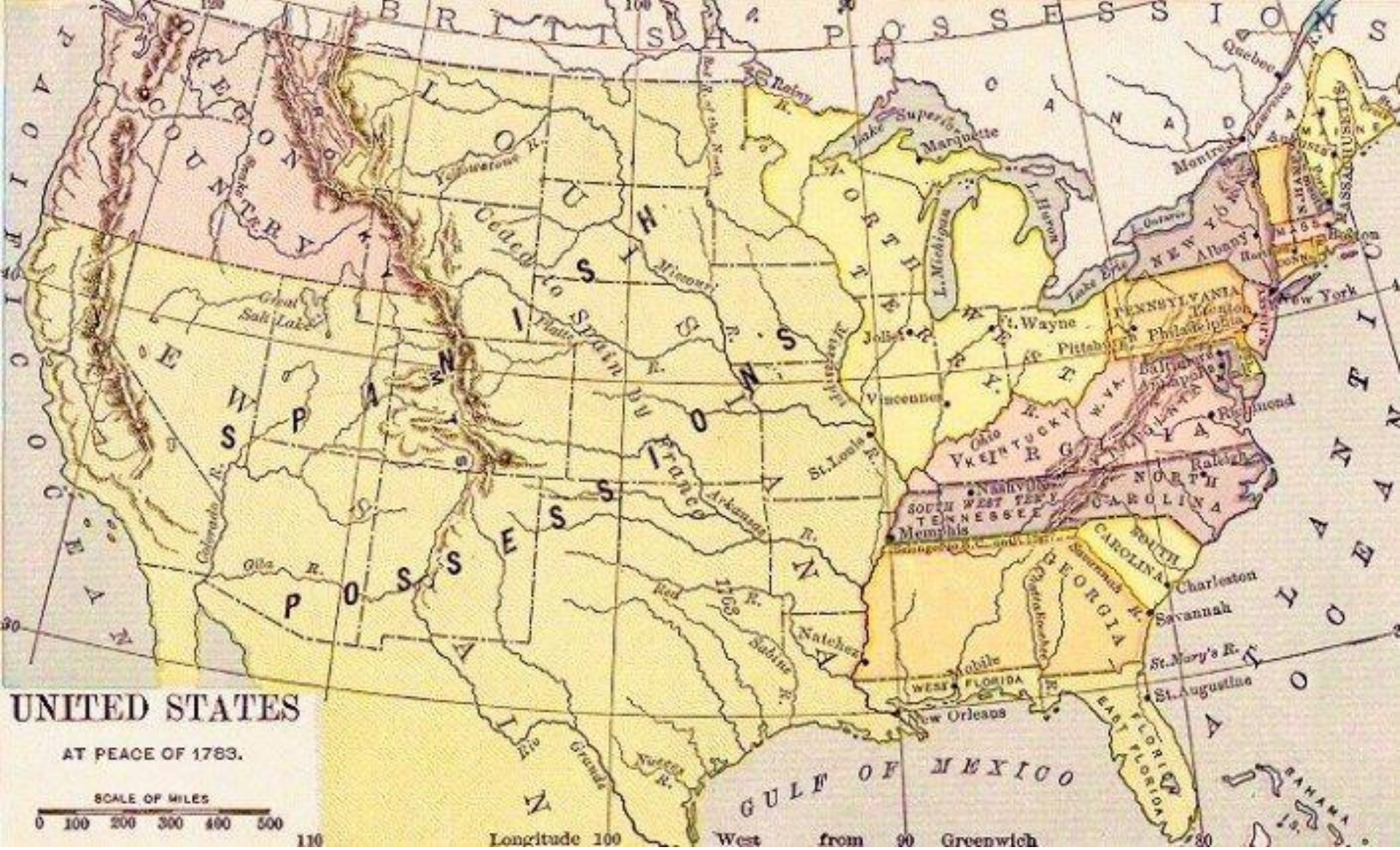
Stater der spansk eller portugisisk er offisielle språk

Tidligere spanske og portugisiske "kolonier"

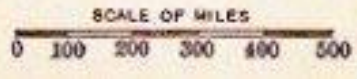

UNITED STATES

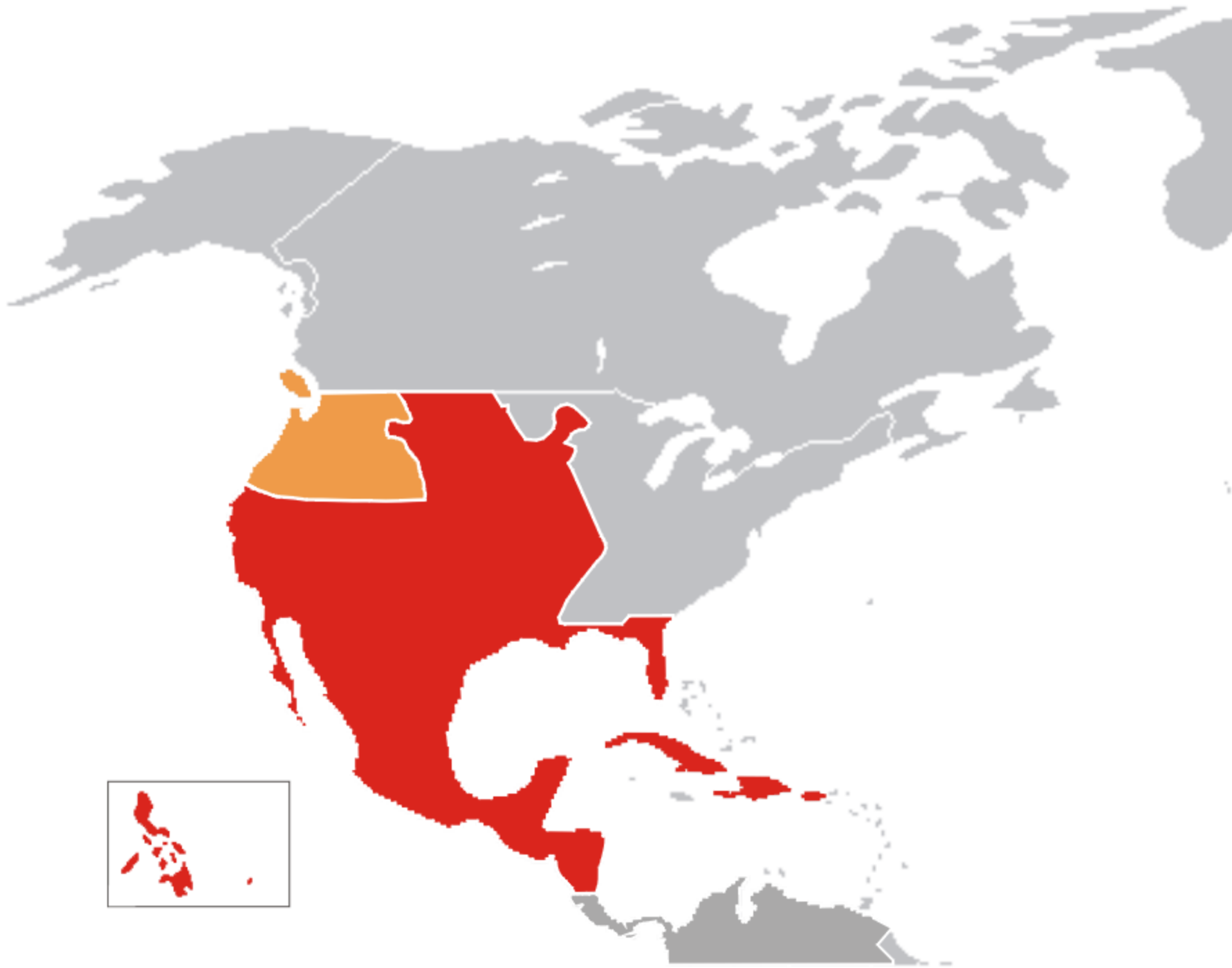
AT PEACE OF 1783.

Longitude 100

West from 90 Greenwich

80

Perioder

- Før-kolumbianske periode (før 1492)
- Kolonitiden (1492-1810)
- Den uavhengige/ nasjonale/ republikanske periode (etter 1810)

Perioder i nyere latinamerikansk historie

- Uavhengigheten 1810 – 30
- De nye republikkene 1830 – 70
- Eksportledet vekst og liberalisme 1870-1930
- Industrialisering og nasjonalisme 1930- 70
- Diktatur, gjeldskrise og stagnasjon 1960-80
- Nyliberale reformer og politisk moderasjon 1980 – i dag

Historiesyn

- Tre hovedsyn på latinamerikansk historie representert på pensum
- Fuglestad: kolonitiden sentral, iberiske arv
- Skidmore/Smith: avhengighetsskolen
- Ward: fokus på økonomisk politikk etter 1930

Kolonitiden 1492-1810

- ”Oppdagelse” og erobring
- Spansk Amerika: demografi, institusjoner og økonomi (sølv vs jordbruk)
- Brasil: rolle i det portugisiske imperiet, sukkerplantasjene i nordøst, ekspansjon sør- og vest
- 1700-tallet: reformer og opprør

Uavhengighetskrigene (1810-1830)

- Forløp i korte trekk
- Årsaker: Napoleonskrigene, misnøye med reformene, tilpasning til britisk hegemoni, nasjonale identiteter, krigens egen dynamikk
- Uavhengighetens betydning på lengre sikt

Tiårene etter uavhengigheten (1830-1870): caudillos, økonomi og modeller

- Hva er en caudillo? Typiske eksempler: Santa Anna, Rosas, Páez, Dr Francia...
- Hvorfor? Svekkelse av byråkrati og kirke, økonomiske begrensninger for de nye statene (tributt vs skattlegging av eksport)
- Unntak: Brasil og Chile.
- Tolkninger av caudillo-fenomenet
- Samtidig: grunnlover, valg, partier